

Heldur samstarv við smátjóðir enn trælábundin av EEC-kapitali

Røða, sum Torben Johannesen, háskúlastjóri, helt á fólkafundinum móti EF í Læraraskúlahollini sunnudagin 7. februar.
Fundurin varð hildin fyri at stuðla grønlendsku móttøðuni móti EF

Nú eru sterkar kreftir í virksemi til tess at fáa Grønland at verða verandi í EF.

Fyri skjótt 10 árum síðani, tá ið Danmark fór upp í, var stórir meiriluti í Grønlandi fyri at vera uttanfyri. Men tá var stýriskipanin so, at ikki bar til at geva Grønlandi nakra serstöðu í mun til Danmark. So grønlendingar máttu fylgja donum inn í EF móti sínum vilja.

Nú hevur Grønland heima-stýri sum Føroyar, so nú ber til hjá teimum at fáa somu støðu sum Føroyar, t.v.s. vera uttanfyri EF. Til tess verður fólkaftaksvøðu nú um 14 dagar í Grønlandi.

Tað var to ikki heimastýr-isskipanin sum so, men eitt sterkt trýst frá fólkinum, sum gjørdi, at Føroyar ikki fóru í EF.

Men tær kreftir, ið vilja hava Grønland verandi í EF, reka eina velduga propaganda til tess at fáa sin vilja. Og tað tykist, sum at hesar kreftir hava fingið nakað av viðhaldi í Grønlandi eisini.

Men hvørjar eru hesar kreftirnar? Ja, tað er tann europeisk stórkapitalurin, sum vil sleppa at eiga tann ríka, grønlendska sjógvinn.

Dámur av fólkaraði

Tann europeisk stórkapitalurin er tann drivandi kraftin í EF. Og tað er hugstoytt at siggja, hvussu hesin stórkapitalur hevur givið EF ein dóm av fólkaraði: ti tað tykist, sum at tað eru teir fólkavaldu politikararnir, sum stýra EF. Men sannleikin er helst tann, at hesir fólkavaldu menn bert eru leigusveinar, sum eru í lumanum á nógv sterkari kreftum enn ti veljarafjöld, sum sleppur at geva teimum ein kross av og á. Teir eru í lumanum at tí europeiska stórkapitalinum. Tað ljóðar so vakurt, at Grønland fær stundin frá EF. Men lat okkum ikki lata okkum lampa av ti. Tað eru bara lótar. Stórkapitalurin letur ongan stundin, uttan hann væntar sær at fáa virði minst ferfalt aftur!

Og so navnið á hesum felagsskapi: á norðurlandamálum hevur hann fingið eitt so fitt navn, EF = europeisk felagsskapurin (og felagsskapur er jú nakað gott og tryggjandi).

EEC í staðin fyri EF

Eg haldi, vit skulu heldur brúka tað enska heitið EEC, ti tað sigur meira um muruna í hesum felagsskapi: **Europeisk økonomisk felagsskapurin**. Ti á ekonomin, figgjargjafvirkniskiftum, hevur eingin fólksligur felagsskapur ræði í lutanum. Tað sterka peningavaldið stýrir sjálvst lundum.

Tey fólkavaldu stýrinu eru ofta bert eitt eiti. Øll tey, ið halda tað vera skeiðt megu fylkjust móti EEC.

Vit liva í einum litlum og peningaliga veikum samfelag. Vit trúgva kortini, at tann fólkslig felagsskapurin er meira umráðandi enn tann peningaligi. Vit trúgva, at tað er menniskja, ið skal stýra peningaviðurskiptunum, og vit vilja stríðast móti teimum, ið bert vilja gera menniskja til ein viljaleysan træl í hondunum á framleiðslulundum, á kapitalismum. Ið vilja gera menniskja til ein brúkar og njótara, heldur enn sjálvstøðugt hugsandi skapara, sum vil skapa livilig og mannsmæðandi kor fyri øll.

Livilig og mannsmæðandi kor eru eisini tað, at tú kennir høpi og meining í tínum dagliga strevi, at tú kennir teg at hava meðabyrgd og ávirkan á tínar dagligu umstøður, ert við til at stýra og skipa titt dagliga liv og titt samfelag.

Fiskivinnan

Í langar tíðir hevur eitt Grønlandsministerium ligið í Kjöpinhavn. Skal tað so nú umskiptast við eina menningsarstovu fyri útjáraðaki, sum liggur í Bruxelles? Er so nakað vundið við heimastýrinum?

Og hvi vilja EEC-londini hava Grønland uppi í EEC? Man tað vera av umsorgan fyri Grønlandi? Eg ivist! Og tær kreftir, ið eisini vilja hava Føroyar uppi. Munnu tær fyrst og fremst hava umsorgan fyri føroyingum og Føroyum? Eg ivist!

Og hyggja vit at ti spurningin, . sum hevur mestan tydingin fyri Grønland og Føroyar: fiskivinnan. Hvussu eru so umstøðurnar hjá henni í EEC?

Tey størstu EEC-londini hava so ilt við at semjast sínámillum um eina rimiliga skipan fyri fiskin sæð úr teirra sjónarmiði. Er tað so ikki orskapur at halda, at smá lond sum Grønland (og Føroyar) kunnu fáa nakrar sømdir og nakrar av sínum hugsjónum framdar, um tey eru inni í hasum sama maskinarinum?

Ein stórir, gráur greytur

Og so tann mentanarligi spurningurin. Sum er hava smá samfelag ilt við at fota sær og standa móti tí mentanarliga ágangi úr bløðum, sjónvarpi, filmum, sum er í ferð við at burturskúgva øll sermerkt mentanarlig eyðkenni hjá smáum tjóðum, teirra mál, teirra livihátt, teirra skaldskap, og gera alt til ein stóran, gráan greyt,

har øll fólk eru eins, klæða seg eins, stútleika sær eins, hugsa eins, góðtaka sama órættvisi øll somul!

Tá ið vit hugsa um, hvussu trupult tað hevur verið hjá okkum í mun til danskar myndugleikar at vinna sømdir fyri okkara mál og mentan. Tað sama kann sigast um Grønland. Og danskir myndugleikar eru avgjørt ikki teir mest órimiligu og mentanarkúgandi myndugleikarnir í EEC.

Munnu okkara og Grønlands mál og mentan so fáa nakran tjans har?

Danmark er eitt litið land. Teir eru kortini 100 ferðir so nógvir sum vit. Og Danmark hevði nógv stríð av at fáa danskt mál góðkent sum eitt javnbjóðis EEC-mál. Nei, her hava vit ongan tjans!

Pengar, sum trælabinna

Men tað at vera uttanfyri EEC loysir ikki nakrar

náttúruna, ið her er. Okkara liv, okkara vinnuliv, okkara mentan skal ikki lagast til eftir áhugamálum EEC-kapitalsins!

Kensluleys datatöl

Í hesum veldiga europeiska EEC-riki ræður ikki vanligt fólkaraði. Har ræður kapitalvaldið, og dāmurin av demokrati er bert skráði. Í Bruxelles sita teknokratir, professionellir planleggjarar við kensluleysum datatölum og leggja til rættis alt liv EEC-borgarans.

Vit gremja okkum, sum er, ið okkara litla landi um, at alt miðsavnst í Havnini. Um, hvussu trupult tað er at leggja stovnar ella virki av einum og øðrum slag út á bygdin. Og tað kann vera torført at fáa okkara smau landsplanleggjarar at skilja, at miðsavnst ikki er eydnan.

Hvussu hevði tað tá verið í ti stóra EEC-rikinum, hvar

føroyingar. Hesar tjóðir hava somu livilikindi, sama livsgrundarlag: sjógvinn. Og hesar smátjóðir høvdu megnad at livað væl og trygt av sjónum, um tær høvdu havt umstøður til í felag at lagt eitt vinnuliv til rættis, sum var í samfjórði við náttúruna her norðuri. Men tað krevur, at hesar tjóðir sleppa at eiga sin heimasjógv og sleppa at skipa sine fiskivinnu so, at livsgrundarlag teirra, sjógvurinn, ikki verður avoytt. Og hetta verður ongantíð annað enn ein fagur dreymur, um tað er EEC, ið skal eiga henda sjógv. Ti tað verður tað ikki livsgrundarlag smátjóðanna, sum telur mest. Tá telja bert áhugamál EEC-kapitalsins og áhugamál risfyrtekanna.

Av hesum fyra smátjóðum í Norðurlantshavi eru grønlendingar enn inni í EEC. Men teir hava nú tjansin at sleppa út. Ti vil føroyska fólkaftýkingin móti EEC

brøður og hjálpa og stuðla hvørjum øðrum í tí dagliga strevinum fyri at gera tað liviligt í okkara londum.

Tá kunna grønlendingar koma higar at samráðast um ymisk vandamál. Og tá kunna vit fara til teirra at samráðast um vandamál viðvíkjandi okkara fiskivinnu ella onkrum øðrum. Tá nýtast vit ikki at hittast í Bruxelles til at tosa um viðurskipti okkara millum, meðan EEC-kapitalurin eisini situr við samráðingargarðið og ansar eftir, at vit ongur sømdir veita hvør øðrum, sum hansara kráddaralýndi ikki kann góðtaka.

Stóri móttøða í Danmark

Danmark er tað einasta í Norðurlandum, sum er farið upp í EEC. Vit sum voru niðri í Danmark fyrst í 20-um og voru við í donsku fólkaftýkingini móti EEC, kendu tað sum, at Danmark hevði sviðið norðurlandska samstarvið ta, júst sum tað móguliga kundi eydnast at fáa sumskipað tað betur. Men nú hevur Danmark skjótt verið í EEC í 10 ár, og EEC-móttøðan har er bara vaksin. Ti øll tey lyftini, sum EEC-viðhaldsmenn høvdu um betri figgjardstend o.s.f., tey eru ikki hildin.

At EEC-móttøðan í Danmark er vaksin hesi 10 árin, tað má eisini geva okkum nakað at hugsa um.

Fólkaftýkingin móti EEC er ikki móti millumlanda samstarvi. Men hon er móti tí samskipan av kapitalkreftunum, sum EEC er.

Paasiniaaviumik inunnik taasisitsineq
Vejledende folkeafstemning

Nunarput EF-imiiginassava?

Ønsker du at Grønland bliver i EF?

ANNULERET

☐ Aap
Ja

☐ Naagga
Nej

Soleiðis sær seðilin út, sum grønlendsku veljarnir fáa í hondina týsdagin í aðru viku

trupulleikar av sær sjálvum. Tað er ikki so, at bara vit (ella Grønland) kunnu vera uttanfyri, so skal alt nokk laga seg, so er bara at lata standa til.

Tað er so vist ikki so. Teir EEC-viðhaldsmenn, ið kunna visa á milliónirnar, sum koma úr EEC, hava sanniliga gott um at halda. Men vit mugu taka upp aftur: tær milliónirnar fáa grønlendingar ikki bara fyri sín svørtu eygu skyld. Tað er bara EEC-kapitalurin, ið setir pening í nakað, sum teir rokna við fer at geva iløguna nógvur ferðir aftur.

Hetta er peningur, sum fer at trælabinna grønlendingin í alla framtíð, um hann letur seg lampa!

Nei, tað at vera uttanfyri EEC, loysir ongar trupulleikar í lutanum. Men tað gevur móguleika fyri, at vit sjálvir, ella grønlendingar sjálvir, tá eru harrar yvir okkara egnu tilveru. Og, at vit tá hava móguleikar fyri at skipa eitt vinnuliv, ið hósar til okkara mentan, til tað fólk og ta

Føroyar og Grønland bara eru neyðarsligar útoyggjar, allar sum tær eru? Tað menniskja er ikki borið enn, sum hevði verið fórt fyri at greiða frá hugsjónum og kenslulivi útoyggjabúgvanna, so at teir datastýrdu teknokratarnir í Bruxelles skiltu tað.

Nei, í EEC-rikinum er ikki høpi at tosa um sjálvstýri til smá útjáraðaki sum Føroyar og Grønland, ti har stýrir kapitalvaldið. Og vakurt skrivaðar heimastýrislógir verða toldar ti tær eru bert orð og pappir!

Tað sjálvstýrið, sum er vundið, má ikki missast aftur við eini uppáttur fastari binding til EEC. Og tað sjálvstýrið hevur onga meining, uttan at Grønland nú sleppur úr klónum á EEC.

Sama livsgrundarlag

Í Norðurlantshavi búgva smátjóðir, sum hava nógv felags: islendingar, grønlendingar, norðurnorðmenn og

stuðla grønlendingum í ti at fara burturur. Tað hava vit skyldu til, ti føroyingar hava fært nógv ríkidømi heim úr Grønlandi. Ríkidømi, sum vit hava veitt í Grønlandi, aðrenn teir sjálvir áttu móguleikarnar til sjálvir at veidda tað. Nú eiga vit ikki longur nakran sjálvsagdan rætt í grønlendskum sjógv. Og tað er í lagi, ti bert grønlendingar sjálvir skulu hava henda rætt. Og tað vilja vit hjálpa teimum til við at stuðla teimum til at fáa EEC-valdið burtur av grønlendskum sjógv. Ta takkina áttu vit at veitt grønlendingum. Og tá staðni, tá ið hesar brøðratjóðir eru leysar av útlendskum imperialistiskum valdi, tastaðni kunna tær á jøvnum fæti hjálpa og stuðla hvørjari aðrari til at gera tað liviligt her norðuri, eisini hjá komandi ættarliðum.

Sum brøður

Tá kunna føroyingar og grønlendingar tala saman sum

„...Men tað at vera uttanfyri EEC loysir ikki nakrar trupulleikar av sær sjálvum...“